

Տ. ԵՐՈՒԱՆԴ ԱՐՔԵՊԻՍԿ. ՓԵՐՏԱՅՃԵԱՆ

Ազնկէզ վիշառի՝ Կ'օբանք մահը այս պատուական հոգևորականին, որ մեր ներկայ եկեղեցականութեան ամենէն շնորհալի ղեմերէն մին էր: Վերջին թելերէն մէկն ալ կը իրթի անա շտապանակայ սալմաստարանին, ինչպէս որովոր էինք կոչել տաւր անդրանիկները, զորս հոգեւոյն նշանէն պատրիարք Դուբեան ձեռնադրած էր Արմաշ, Դպրեմանքի վերատեսչութեան միջոցին, 1901ին: Այդ անմահա-նայի խումբէն ի կենսա կը մնան այժմ երկցադոյնը, Տ. Մերսոպ Սրբազան Նարայեան, Գ. Պաշոյ այժմեան պատրիարքը, և գրիթէ կրտսերագոյնը՝ Տ. Գարեգին Ս. Արք. Խաչատուրեան, Հարաւային Ամերիկայի հայրապետական նաւարակը, որոնց կը մալթիէք երկար կենսա և մխիթարութիւն Ս. Ղեզոյն: Միւս եօթներէն էին, ամէնքն ալ անդուցեալ այժմ, Տ. Սահակ Վրդ. Օտապաշեան, Դպրեմանքի միաբաններէն առաջին նահատակը՝ մեծ պատերազմի առաջին սարսափներու միջոցին, Տ. Մեհրուսեան Վրդ. Աշխարհունի, այդ սարսափներու նախօրեակին վերստին աշխարհականացած և յեղափոխական շարքերու մէջ մտած, Տ. Արտաւազդ Վրդ. Գալէնտէրեան, Եղեհայ աբխազերու առաջ-նորդը, որ Զօհրապի, Վարդգէսի, Տաղաւարեանի հայրն խումբին այդ քաղաքէն անցնելով ղեպի սոցանդ վարուած ատեն տեղւոյն կառավարիին մօտ անոնց ի նպաստ միջնորդութիւն քիչ յետոյ ինքն ալ նահատակեցաւ անոնց անցած ճամբուն վրայ. Տ. Կորիւն Վրդ. Շտայեան, կանուխ վախ-նաւած ի Մարաշ, որ առաջնորդ էր զացած 1909ին. Տ. Ղեռնդ Արք. Դուբեան, Ամերիկայի եղեղա-բախտ նախկին առաջնորդը. Տ. Գրիգորիս Եպս. Պալագեան, Հար. Ֆրանսայի նախկին առաջնորդը և Տ. Եղիշէ Վրդ. Խաչերեան, բանաստեղծ, իր խումբին ամենէն վաղամեծիկը: Ողբացեալը ղեռն մնացած էր անաւոր սպանդէն, պատերազմի սկիզբն իսկ աւրիշներու հետ աքսորուած լինելով Ե-բուսայէմ, սուկից Զինապաղարին անցեր էր Եգիպտոս:

Բնիկ Ամասիացի, ծնած էր 1874 Յունուար 20ին. աւագանի անունն էր Յովհան: Կանուխ որ-բացած էր իր ծնողքէն, մանկութիւնը և պատանութիւնը անցուցած էր իր աղքատիկ մօրաքրոջ խնամքին տակ: Նախաբնութիւնը իր ծննդավայրին մէջ առած և ատեն մըն ալ արտաքին կենսքի մէջ ապրելէ վերջ, Դպրեմանք ընդունուցեալ 1897ին, Դուբեանի վերատեսչութեան օրով, և տարի-քով և ուսմանը բաւական զարգացած, ընդունուցաւ Ժառանգաւորաց բարձրագոյն դասարանին մէջ: Յաջորդ տարին, որովհետեւ Դուբեան ղեռ վարչապետ էր, նոյն դասարանին հինգ երրորդայն ներուն հետ սաբկաւազ ձեռնարարուցաւ: Օրմանեան պատրիարքէ, Բերայի Ս. Երբողութիւն եկեղեց-ացւոյ մէջ: Երեք տարւոյ աստուածաբանական և նշագրութեան ուսմանց ընթացքը բոլորելէ վերջ, Դուբեան Սրբազանէ ստացաւ քահանայութեան ձեռնադրութիւն և օրնութիւն վեղարին, 1901 Մա-յիս 20ին, Ջարխախանի Տաճարին մէջ, և նոյն տարւոյ Յուլիս 8ին՝ մասնաւոր վարչապետական դասազանի աստիճան: Իր սաւորտական գրութիւնն էր ԱՍ. Հաղորդութեան խորհուրդը, որ յետոյ հրատարակուցաւ Բարզէն Վրդ. ի շէյրախի մէջ:

Իսկ 1910 Օգոստոսին ծայրագոյն վարչապետութեան աստիճան ընդունեց Դուբեան պատրիարքէ ի Գ. Պաշոյ: — Իր պաշտօնավարութեան մէջ ամենէն ուշագրաւը եղած է Գ. Պաշոյ պատրիարքա-կան փոխանութիւնը, զոր վարքը, յաջորդելով Ղեռնի Ս. Վրդ. Դուբեանի, Արշարունի և Զաւեն պատրիարքներու օրով: Այս վերջինին հետ աքսորուելէ վերջ, անոր հետ զառնալով վերստին շա-րունակեց նոյն պայտնը: Անկէջ տաւ ի յետոյ տեղապահութեան և առաջնորդութեան պաշտօն վարած է Գլչի, Երզնկա, Աֆիոն Գաբուսիար-փէօթահիա, Սելանիկ, Իստանթուլ, որուն վրայ կոչու-կողացաւ 1921ին. Տեղապահ էր Աֆիոն Գաբուսիար-փէօթահիա թեմին, երբ միաժամանակ առաջ-նորդ ընտարեալ արդ թեմէն և Երզնկայէն, և նախըտարեց վերջինը: Զինապաղարէն յետոյ, միւ-նի Զաւեն պատրիարքի վերադարձը, ատեն մը, իրեն առաջնորդական փոխանորդ մնաց նաև Կիպրոս:

Ունէր գրչի կարողութիւն և խօսելու շնորհ: Զինքը մտաւանիչ ընդ ժարեմասնութիւններէն էին սովական ամենէն աւելի ուղղամտութիւնը և անկեղծութիւնը: Բարեբաբայ էր և հեղանամբոյ, անապատ և տէր իր անձնական համազմեմբուն, զորս զիտէր պաշտպանել հոգիին: Պաշտարար առաջնորդութեան միջոցին, որ իր վերջին պաշտօնավարութիւնը եղաւ, նշանաւոր հանդիսացաւ Սե-ֆրիայի Մայր-եկեղեցւոյն և առաջնորդարանի շինութեան համար կատարած շանադութիւններով, որոնք չգիտեցանք տառապեղծութիւն զինքը: Երկարամասնակեց վատաբողութեան յետոյ հաղի-սի գիւր ինչ սպաքինած, սրտի երկերեք մանր տաքնապնէրէ վերջ՝ աւուրեմի 1938 թ. Դեկտ. 10ին կնքեց աղնիւ հայր, առաքելի ջրխոտնէի և բարի հովուի իր կենսքը:

Ընկալցի Տէր Յիսուս զհոգի նորա ի լոյս երեսաց իւրոց: